

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 595/2021
15.06.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Марине Милановић, председника већа, Драгане Бољевић и Катарине Манојловић Андрић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Батица Алексић, адвокат из ..., против тужене Установе културе „Ремезијана“ из Беле Паланке, чији је пуномоћник Тихомир Крстић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 116/2020 од 01.10.2020. године, у седници већа одржаној 15.06.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 116/2020 од 01.10.2020. године у ставу првом изреке и пресуда Основног суда у Пироту П1 386/18 од 07.10.2019. године у ставу другом и трећем изреке и у укинутим деловима предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пироту П1 386/18 од 07.10.2019. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев, па је утврђено да је ништаво и да не производи правно дејство решење тужене бр. .. од 21.08.2018. године којим је тужилац враћен на рад. Ставом другим изреке, утврђено је да је ништаво и да не производи правно дејство решење тужене бр. .. од 05.09.2018. године којим је тужиоцу отказан Уговор бр. .. од 01.11.2019. године о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности. Ставом трећим изреке обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 159.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 116/2020 од 01.10.2020. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужене и потврђена пресуда Основног суда у Пироту П1 386/18 од 07.10.2019. године у ставу другом и трећем изреке, док је у преосталом делу првостепена пресуда преиначена у ставу првом изреке, тако што је одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да је ништаво и да не производи правно дејство решење тужене бр. .. од 21.08.2018. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

Према до сада утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код тужене на основу уговора о раду од 01.11.2009. године. Након избора за ... СО Бела Паланка, тужиочев радни однос мировао је почев од 05.06.2012. године. Тужилац је разрешен са функције ... решењем СО Бела Паланка од 25.11.2013. године, а решењем тужене бр. .. од 16.12.2013. године, тужиоцу је отказан уговор о раду. Пресудом Врховног касационог суда Рев2 171/17 од 18.05.2017. године, преиначене су пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 3383/16 од 14.09.2016. године и пресуда Основног суда у Пироту П1 130/14 од 14.09.2016. године, тако што је поништено решење тужене бр. .. од 16.12.2013. године и тужена обавезана да тужиоца врати на рад почев од 18.05.2017. године. У поступку извршења пресуде Рев2 171/17, тужена је 21.08.2018. године донела решење којим спроводи судску одлуку, тужиоца враћа на рад и признаје му сва права на раду почев од дана доношења пресуде Рев2 171/17– 18.05.2017. године. Међутим, опореним решењем бр. .. од 05.09.2018. године, тужиоцу је отказан уговор о раду на основу члана 179. став 1. тачка 2. Закона о раду због тога што је осуђен на казну затвора у трајању од 8 месеци, а због учињеног кривичног дела злоупотреба службеног положаја у помагању из члана 359. став 1. у вези члана 35. и 30. Кривичног закона. Према садржини решења, тужилац је правноснажно осуђен на казну затвора у трајању од 8 месеци пресудом Основног суда у Пироту К бр.334/14 од 14.09.2016. године, која је потврђена пресудом Вишег суда у Пироту Кж 215/16 од 28.12.2016. године, а осуђујућа кривична пресуда постала је правноснажна 28.12.2016. године, док је тужиоцу је радни однос престао 05.07.2017. године даном доношења решења Врховног касационог суда К33 674/2017, које је донето у истом кривичном поступку, а у току поступка је утврђено да је по тој пресуди, тужилац ступио на издржавање казне 05.03.2018. године.

Код тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев, налазећи да нису наступили услови за престанак радног односа из члана 176. став 1. тачка 3. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр.24/2005...75/2014), јер је по оцени судова време тужиочеве одсутности са рада због издржавања казне краће од шест месеци, рачунајући од 21.08.2018. године, када је тужена донела одлуку о враћању тужиоца на рад по правноснажној судској одлуци, па до планираног истека казне (05.11.2018. године).

По оцени Врховног касационог суда, основано се ревизијом тужене указује на погрешну примену материјалног права.

Тужиоцу је отказан уговор о раду од стране послодавца, на основу одредбе члана 179. став 1. тачка 2. Закона о раду.

Одредбом члана 179. став 1. тачка 2. Закона о раду прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдани разлог који се односи на радну способност запосленог и његово понашање и то ако је правноснажно осуђен за кривично дело на раду или у вези са радом.

Овај отказни разлог је факултативан и исти може али не мора бити употребљен од стране послодавца. У конкретном случају послодавац је оспорено решење донео применом овог отказног разлога – по чл. 179. став 1. тачка 2. Закона о раду, те није у питању отказни разлог за престанак радног односа запосленом независно од његове воље и воље послодавца (по сили закона) по чл. 176. став 1. тачка 3. Закона о раду, како су то погрешно закључили нижестепени судови.

Наиме, оспорено решење донето је на основу члана 179. став 1. тачка 2. Закона о раду, што значи да садржи правни основ престанка радног односа као и навод да је тужилац извршио кривично дело злоупотреба службеног положаја у помагању из чл. 359. став 1. у вези чл. 35. и 30. Кривичног законика, за које дело је правноснажно осуђен на казну затвора од 8 месеци, а пресудом Основног суда у Пироту К. бр. 334/14 од 14.09.2010. године (која је потврђена пресудом Вишег суда у Пироту Кж 215/2016 од 28.12.2016. године и решењем Врховног касационог суда Кзз 674/17 од 05.07.2017. године).

У спору из радног односа судови законитост оспореног решења цене са становишта правилне примене материјалног права, правилности спроведеног поступка и чињеничног стања из оспореног решења.

Нижестепени судови су у конкретном случају одлучили погрешном применом материјалног права, када су законитост побијаног решења ценили на основу одредбе члана 176. став 1. тачка 2. Закона о раду, обзиром да је побијано решење – отказ од стране послодавца, донето применом члана 179. став 1. тачка 2. Закона о раду, по ком основу се мора ценити законитост истог.

Због погрешне примене материјалног права чињенично стање је остало непотпуно утврђено, због чега нема услова за преиначење пресуда од стране овог суда, јер је остало неутврђено да ли је тужилац кривично дело за које је правноснажно осуђен и због кога му је отказан уговор о раду, учинио на раду и у вези са радом код послодавца – туженог, или не. Ово са разлога што у списима предмета нема кривичне пресуде, а из утврђеног чињеничног стања произилази да је тужилац био у радном односу код тужене почев од 01.11.2009. године, а да му је након избора за ... СО Бела Паланка радни однос код тужене мировао почев од 05.06.2012. године до 25.11.2013. године.

Са изнетих разлога Врховни касациони суд је на основу члана 416. став 2. ЗПП усвојио ревизију тужене, укинуо нижестепену пресуду и предмет вратио на поновно суђење првостепеном суду, који ће, имајући у виду примедбе изложене у овом решењу, у поновном поступку отклонити указане недостатке и донети правилну и закониту одлуку.

Укинута је и одлука о трошковима парничног поступка, обзиром да иста зависи од коначног исхода парнице.

Са изнетих разлога одлучено је као у изреци решења.

**Председник већа – судија
Марина Милановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић